

## Lapszemle.

**Faültetés kősziklákon.** Ismeretes, hogy Belgiumban a földművelésre mily nagy gondot fordítanak s mily csüggedetlen fáradsággal törekeshnek minden talpalatnyi tért meghódítani a művelés számára. Erről tanuskodik a következő közlemény is, mely a jelzett czim alatt a „Bull. de la soc. centr. for. de Belg. legutóbbi számában jelent meg.

E közlemény szerint sokszor előfordul, hogy mészkőhegyeken, sőt merő sziklán is, gyümölcsöst telepítenek s oda főként almafákat ültetnek. Ilyenkor a fák számára aként csinálnak helyet, hogy mindenekelőtt puskaporral, vagy dinamittal kis gödröket robbantanak a sziklába, amelyek aztán az időjárás viszontagságainak ráhatása alatt mintegy aknaszerűleg mélyebb s mélyebbeké válnak. A robbantás rendszerént egyszerre több helyütt, villanyosság segélyével történik.

Ha tömött a mészkőszikla, egy-egy robbantással egy köbméternél több követ repesztenek, miközben a kőnek egyik része a keletkező gödröcskéből kilöketik, másik része pedig erősen felaprózva a robbanás helyén marad, honnan kapával és ásóval könnyen el lehet távolítani. A munkások aztán külön csomókba rakják az ott talált termőföldet s külön az apróbb, külön a nagyobb törmeléket is. A gödrök belseje és a törmelék aztán a téli időjárás viszontagságainak kitéve, méginkább szétporlad s a mészkőben lévő vastartalom is átalakul s elvesziti a fákra ártalmas tulajdonságát. Ha tél végén egyik-másik gödröt vízzel telve találják, akkor azok fenekén a robbanást megismétlik oly czélból, hogy a keletkező új repedésekben a víz lefolyásának utat nyissanak, épügy, amint pl. a virágcserépek alján is lyukakat csinálnak azért, hogy a fölösleges nedvesség ott leszivároghasson.

A következő tél elején aztán a fákat a kellő elővigyázattal elültetik, a gyökerekre köröskörül jó földet tesznek s ha nincs elég ott helyben, azt máshonnan hordják, — erre apró törmeléket s végül nagy köveket tesznek. Az almafának gyökerei könnyen találnak maguknak utat a kövek között. Egy-egy fának ilyképen való elültetése 2—2·5 frankba kerül. Minden ültetett fa felé azon-

kívül egy kis mélyedést csinálnak, hogy az a vizet a fák gyökereihez vezesse.

Néha a kősziklán, hol ültetni akarnak, nagy hasadék huzódik végig. Ilyenkor a robbantással a hasadék egyik oldalán, merőlegesen a hasadék irányára vágnak gödröket. A hasadék akkor némely helyen nagyon kiszélesedik s ha e mellett a lejt is meredek, akkor, hogy az esővíz kárt ne okozzon, a kiszélesített részen keresztbe egy kis falat huznak.

Az így elkészített ültető helyeken az ültetés kitünően sikerül. A dauphinei kősziklákat így ültették be diófákkal s azok a hegyhasadékokban, bár alig kapnak egy kis földet, egészen jól tenyésznek.

(Közli: *Péché D.*)

**A tölgycserkéreg termelésre nézve** általában véve igen kedvezőtlen kilátást nyújtanak mindama közlemények, amelyek az utóbbi időben a kérdés által érdekelt szaklapok hasábjain meg lehetőségen gyakorta jelennek meg. Ilyen tartalmu közlemény jelent meg legutóbb a „Bull. de la soc. for. de Belg.“ czimű lapban is.

A tölgycserkéregnek — írja a lap — annyira leszállott az ára, hogy a tölgyes erdőnek cserkéregtermelésre való berendezése, nem igen fizeti ki magát. A tölgycserkéreg árának nagy mérvű hanyatlását többféle okra lehet visszavezetni, ilyen pl. a külföldi cserző, illetve a tölgykérget pótló anyagok behozatala és az ásványi cserzőanyagok alkalmazása.

A külföldi cserzőanyagok behozatala ellen nem lehet semmit sem tenni, mivel azok tényleg gazdagabbak taninban, mint a mi tölgykérgünk és amellettt jóval olcsóbbak.\*) A mi pedig a cserzés-

\*) A tengerentuli növényi cserző anyagok behozatala ellen való védekezés sikertelenségének egyéb okai is vannak. Németországban pl. az amerikai Kebrakkó behozatala ellen nagyobb szabásu mozgalmat indítottak, amennyiben a cserkéreggel dolgozó timárokat, akiknek anyagi helyzete nem engedi meg, hogy az új anyagok és eljárások alkalmazására berendezkedjenek, az újonnan keletkezett nagyobb gyárak versenye végveszedelemmel fenyegette, úgy, hogy ezek közül a kisiparosok közül sokan tényleg kénytelenek voltak üzemüket beszüntetni. E mozgalommal szemben azonban, aminek czélja a tengerentuli cserzőanyagoknak magasabb behozatali vám alá helyezése volt, a nagyobb gyárak ellenmozgalmat indítottak, amivel a kisiparosok törekvését teljeseen meghiusították, ami természetesen a cserkéregtermelők reménykedését

nél az ásványi anyagok használatát illeti, megjegyzendő, hogy mostanság a bőr elkészítésére épen nincs taninra szükség. Így timsóval egészen jól lehet a bőrt kikészíteni. Az ásványi anyagokkal való cserzés mindennap jobban terjed; és az érthető is. A bőröknek ilyenképen való elkészítése nemcsak jelentékeny időmegtakarítással, de pénzmegtakarítással is jár.

Chrommal a legsúlyosabb bőrt is négy hét alatt ki lehet készíteni, míg annak tölgycserkéreggel való teljes elkészítésébe két év is beletelik.

A jelenlegi alacsony cserkéregárak mellett lehetetlen a tölgyes erdőkben a cserkéregtermelést folytatni. Egy hektárnyi tölgyeserdőből ugyanis 6000—7000 kg. cserkéregt kaphatunk, 50 kg. cserkéreg előállítására 2·5 frankba kerül, értékesíteni lehet pedig öt frankon. Nem marad tehát hektáronként több 300—350 frank jövedelemnél vagyis 24 éves fordát véve, évenként 12·50—13·75 franknál. Tekintetbe véve e mellett a felújítási, a talajjavítási és kezelési költségeket, valamint az adót, úgy találjuk, hogy a tiszta jövedelem elenyésző csekélységre apad.

A tölgycserkéregüzem a munkát illetőleg belterjes, a tőkét illetőleg külterjes kihasználási mód. Csak a kisebb birtokosnak, ki maga dolgozik, ki maga ügyel fel erdejére, érdemes vele foglalkozni; a nagyobb erdőbirtokosnak azonban, kinek drága pénzzel kell a felújítási, felügyeleti, termelési munkálatokat foganatosítani,

---

is szétfoslatta. Az állam a bőrárak megrendelésénél még rendszerént kikötötte ugyan feltétel gyanánt a cserkéreggel való cserzést, a timárok s a cserkéregtermelők azonban annak se látták soká a hasznát, mert a gyárosok ily célra felmutatott eljárások alkalmazásával csakhamar eltüntettek minden jelet, amiről a különféle módon cserzett bőröket egymástól megkülönböztetni lehetett. A tengerentuli cserzőanyagok beözönlése Európába, valamint az ásványi anyagok használatának térfoglalása és az ily eljárások tökéletesbitésének új és új eredményei általában véve most még kevés kilátást nyújtanak a viszonyok kedvezőbb alakulására. A mi cserkéregtermésünknek legfőbb fogyasztói Németország és Ausztria. Kivitelünk mindkét államba jelentékeny csökkenésnek indult, így 1895-ről 1896-ra kivitelünk Németországba 220 ezer frttal (14·4%) Ausztriába 92 ezer frttal (15·7%) csökkent. A kérdés tehát minket is igen jelentékeny mértékben érdekel s arra int, hogy vele behatóbban foglalkozzunk.

*Szerk.*

igazán nem fizeti ki magát ennek az üzemmódnak alkalmazása; az ilyen birtokosnak nincs más tennie, mint hogy erdejét szál-erdővé változtassa át. A szálerdőüzem ugyanis a munkálatokat illetőleg külterjes, a tőkét illetőleg belterjes használat.

(Közli: Péch D.)

## A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia III. éves hallgatóinak 1897. évi tanulmányutja.

Közli: *Tomasovszky Imre*, erd. akad. tanársegéd.

A tanulmányutaknak, a miket az erdőakadémia a III. éves hallgatók számára évente rendez, kétféle czéljuk van. Egyike az, hogy a szakismeretek bővítésére, s az erdőgazdaságot illetőleg szélesebb látkör szerzésére alkalmat nyujtsanak, a másik pedig, hogy az általános műveltséget fejlesszék, növeljék.

E kettős czélnek derekasan felelt meg az idei tanulmányut, mely június hó 8-tól kezdve 25-ig tartott, s melyen Fekete Lajos főerdőtanácsos, Vadas Jenő és Csiby Lőrincz erdőtanácsos, erdőakad. tanárok vezetése mellett a hallgatók közül 12-en s e sorok írója vettek részt.

Június 8-án indultunk utra Selmeczbányáról. Utitervünk első pontja Kolozsvárra vezetett, hogy ott a m. kir. erdőigazgatóság kerületébe tartozó erdők kezeléséről tájékozást nyerjünk, s a kerületnek erdőgazdasági szempontból nevezetesebb helyeit, s főképp szállítási berendezéseit a helyszínen is megtekintsük.

Az egész kerület gazdasági viszonyairól természetesen csak annak a szóbeli előadásnak nyomán alkothattunk képet magunknak, amit az igazgatóság főnöke br. Feilitzsch Arthur erdőigazgató tartott számunkra a hivatal helyiségeiben, megismertetvén egyszersmind 7 törvényhatóság területére kiterjedő erdőhatóság ügykezelésének minden csinját-binját is.

Szellemi utravalóval eként jól megrakottan indultunk a *kinestári faraktárhoz*. A Szamos folyó jobb partján fekszik, területe 15·5 k. hold. A tűzifát a Szamoson 56 m. hosszú bakgeressel fogják fel, illetőleg elterelik a monostori ágba, honnan azután egy 132 m. hosszú és rácsos zúgóval ellátott felfogó járom-gereb segítségével a faraktárba irányítják, mely tolyításra van berendezve. A faraktárba évenként körülbelül 8—12,000 *ü*rm.<sup>3</sup> bükk-tűzifa s ugyanannyi fenyő-tűzifa kerül. 4 *ü*rm.<sup>3</sup> bükk-tűzifának eladási ára a raktárban 10 frt 60 kr. s 4 *ü*rm.<sup>3</sup> fenyő-tűzifának 6 frt.

A faraktárral szemben megtekintekintettük még a város ivó-